

til Dels denne Frygt, der betingede mit Standpunkt den Gang. Paa mine Medforslagsstilleres og egne Vegne udtrykte jeg den i de faa Ord, at vi vilde stemme mod Menighedsraadslovforslaget, fordi vi ikke vilde foregribe Behandlingen af Forslag til Lov om Menighedsraad i det kommende kirkelige Udvalg; vi vilde ikke foregribe det, idet vi frygtede, at der deraf kunde resultere uheldige Forhold. Jeg har for ganske nylig, en af de sidste Dage, i et Blad her i København læst en Udtalelse af et Medlem af det kirkelige Udvalg, som bekræfter Rigtigheden af den Frygt, som jeg havde. Det har virkelig vist sig — det er i alt Fald vedkommendes Opfattelse —, at den bestaaende Lov om de midlertidige Menighedsraad har hemmet Behandlingen indenfor det kirkelige Udvalg.

Saaledes som Stillingen nu er, er det et Faktum, at i disse 6 Aar, der ere forløbne, har det kirkelige Udvalg endt sit Arbejde loyalt efter Lovens Bogstav og endogsaa, inden det skulde. Udvalget skulde jo afgive blandt andet Udkast til en Lov om Kirkeforfatning inden 1. April 1907, og det afgav allerede sin Betænkning den 18. Februar 1907, saa der er ikke noget at anke over fra den Side set. Jeg maa da sige i Overensstemmelse med de to ærede Medlemmer, jeg før har citeret, at det i højeste Grad har forbavset mig, at den højtærede Minister ikke har fundet, at de 2 Aar, der siden ere gaaede, var tilstrækkelige til at fremkomme med Forslag til den Kirkeforfatning, der fra første Færd har været begæret i dette Ting. Naar en Del af det konservative Parti i sin Tid gik til det Kompromis, der da blev sluttet, var den egentlige Drivfjeder dertil sikkert, at man ventede, at der fra det kirkelige Udvalg vilde udgaa Forslag til en Kirkeforfatning i Overensstemmelse med Grundlovens § 75, og at et saadant saa vilde fremkomme her og være vedtaget inden Udløbet af Aar 1909. Men det er jo ikke slaaet til, vi ligge endnu i det blaa. Nu kommer den højtærede Minister og foreslaar en Forlængelse af Loven om Menighedsraadene uden samtidig at foreslaa en Forlængelse af det kirkelige Udvalg eller noget, der i nogen Maade svarer til en Overbygning for Kirkebygningen. Jeg kan derfor saa godt forstaa, at der er Misstemning mellem dem, der gik ind paa Kompromisset, hvorved den midlertidige Ordning kom i Stand. Jeg mener nu som i sin Tid, at det var uheldigt, hvad der da skete, det var slet ikke

nødvendigt, at det skulde ske, men det er nu sket. Hvis Menighedsraadene kun var blevne Valgkorporationer, som det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Reedtz-Thott) kaldte dem, hvoraf det kirkelige Udvalg kunde fremgaa, og ikke havde faaet alle disse Beføjelser; de nu have faaet, føler jeg mig ganske overtydet om, at saa havde vi nu været langt nærmere ved at faa Grundlovens § 75 opfyldt. Men efter at Menighedsraadslovens Forlængelse nu er foreslaaet uden i Forbindelse med noget Forslag om Fortsættelsen af det kirkelige Udvalg eller noget andet, der kan ligne en Overbygning for Kirken, er det meget forstaaeligt, at der, som min ærede Sidemand (Goos) udtrykte det, kan være enkelte, der nu ere ved at opgive Haabet om en Kirkeforfatning. Jeg hører dog ikke til dem, der helt have opgivet Haabet, men jeg maa sige, at jeg hører til dem, der meget tvivle om, at vi nogen Sinde faa en Kirkeforfatning. Det er da klart, at jeg heller ingen Begejstring føler for dette Lovforslag. Og skulde jeg endelig stemme for det, saa maatte den mindste Betingelse dog være, at det kirkelige Udvalgs Levetid ogsaa blev forlænget, som krævet af det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Reedtz-Thott) og det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Goos), og med en Ret for Udvalget til selv at bestemme, naar det vilde træde sammen. Men selv om disse Betingelser blev opfyldte, vilde jeg dog være betænkelig ved at stemme for Forslaget, idet jeg har den Opfattelse, at efterhaanden som Tiden skrider, bliver det vanskeligere og vanskeligere at gennemføre en Kirkeforfatning i Lighed med den, det kirkelige Udvalg har foreslaaet, selv om den nuværende højtærede Minister endnu beklædte Taburetten, og selv om det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) endnu var Medlem af Folketinget. Og jeg vil yderligere sige, hvad der ganske vist ikke ligger for her, at naar jeg skulde tage Stilling til Kirkeforfatningsspørgsmaalet, saa er det kirkelige Udvalgs Forslag det mindste, jeg kunde lade mig nøje med. Som bekendt har der indenfor selve Udvalget gjort sig forskellige Anskuelser gældende, særlig om de vigtigste Punkter i Menighedsraadsloven, og det, som blev Resultatet ved Flertallets Afgørelse, er altsaa det mindste, jeg kunde lade mig nøje med, dersom jeg skulde stemme for en Kirkeforfatning. Det, der her foreligger, Ministerens Forslag, saaledes som det er ændret i Folketinget, kan jeg ikke stemme for. Skulde det blive